

บทที่ ๕

การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

บทที่ ๕

การติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์

การติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการพัฒนา

๕.๑ กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

๕.๑.๑ แนวทางและวิธีการติดตามประเมินผล

(๑) จัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยจัดส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ดำเนินการตรวจสอบและกรอกรายละเอียดตามแบบฟอร์ม แล้วจัดส่งให้สำนักปลัด

(๒) จัดเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ เช่น การสังเกต แบบสอบถาม แบบทดสอบ และการสัมภาษณ์ เป็นต้น

(๓) เมื่อโครงการแล้วเสร็จจึงดำเนินการทบทวนข้อมูลที่ได้จากการติดตามผล(ข้อ ๑ และข้อ ๒) แล้วตรวจสอบเป้าหมายแต่ละเป้าหมายว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขการวางแผนดำเนินการในปีถัดไป ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๑.๒ การติดตามและประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนพัฒนาฯ

เป็นการติดตามและประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนพัฒนาฯ ในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการว่าได้ผลเป็นอย่างไร โครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างไร และเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ตามแผนหรือไม่การประเมินในขั้นตอนนี้จะทำให้ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของการปฏิบัติงานในโครงการที่จะนำมาเป็นบทเรียน (Lessons learned) ที่จะช่วยในการตัดสินใจสำหรับโครงการใหม่ๆ รวมทั้งการปรับปรุงโครงการซึ่งมีลักษณะเหมือนหรือใกล้เคียงกับโครงการที่ได้ทำการประเมินผลนี้

๕.๑.๓ การกำหนดช่วงเวลาและระยะเวลาการประเมินผล

การกำหนดช่วงเวลาในการติดตามประเมินผล ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลกำหนดช่วงเวลาในการติดตามประเมินผลโครงการ ตามแผนพัฒนาฯ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของแต่ละโครงการ ในช่วงการติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง นำเสนอรายงานผลและเสนอความคิดเห็น ซึ่งได้จากการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล ต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

๕.๒ ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล

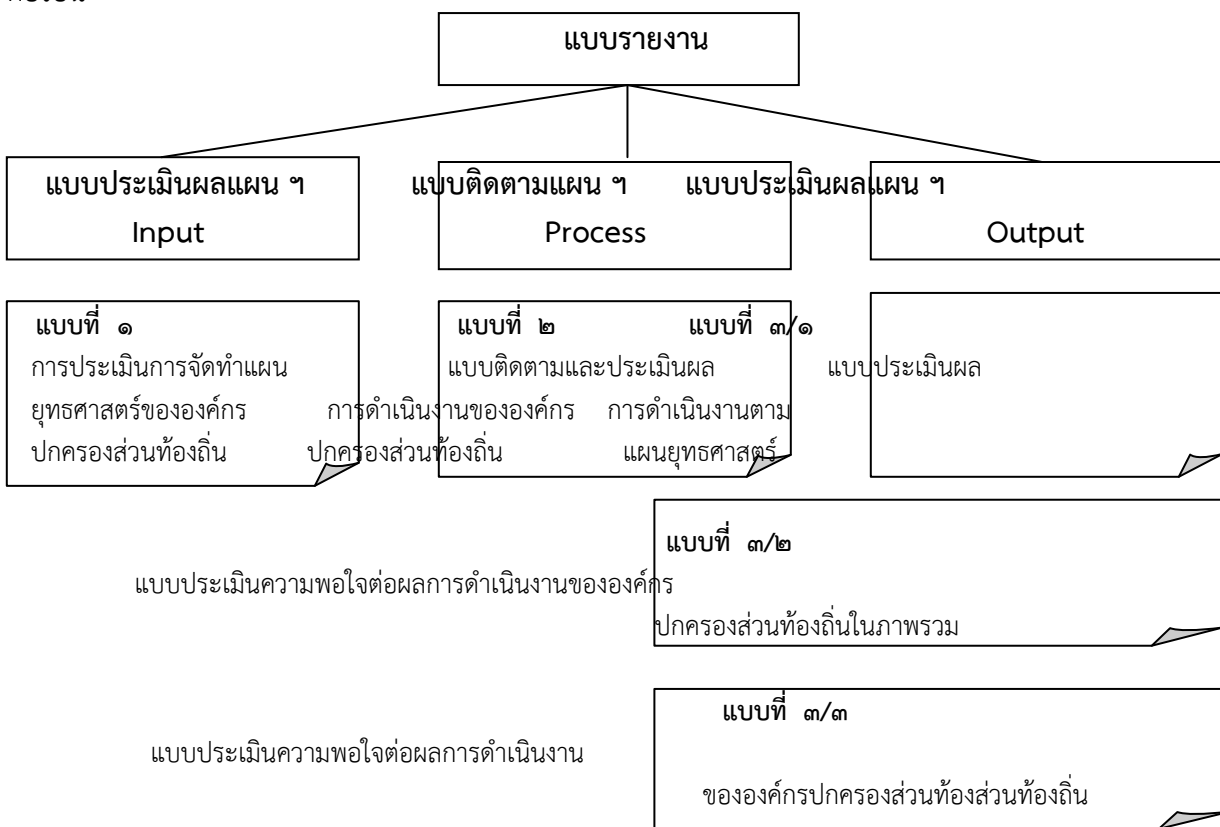
สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน
- (๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- (๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- (๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ และกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

กรรมการตามข้อ ๒๘ ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ ซึ่งการที่คณะกรรมการมาจากหน่วยงานหลายฝ่ายนี้จะทำให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลของการประเมินสามารถวัดผลบรรลุและวัดความสำเร็จของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของโครงการได้อย่างแท้จริง

รูปแบบของการติดตามและประเมินผล แบบการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามคู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย แบบรายงาน ๓ แบบ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ๒ แบบดังแผนภูมิต่อไปนี้

๕.๓ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมประชุมเพื่อกำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการในการติดตามและประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๕.๓.๑ การกำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการ ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาอาจ

กำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี ดังนี้

- (๑) ความสอดคล้อง (Relevance) ของยุทธศาสตร์ แผน และกลยุทธ์ที่กำหนด
- (๒) ความเพียงพอ (Adequacy) ของทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน
- (๓) ความก้าวหน้า (Progress) กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน โดยมีการติดตามผล (Monitoring)
- (๔) ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้ โดยมีการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation)
- (๕) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นการศึกษาถึงผลที่ได้รับ (Effect)
- (๖) ผลลัพธ์และผลผลิต (Outcome and Output) เป็นการศึกษาประเมินผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม
- (๗) การประเมินผลกระทบเป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวมยอด (Overall Effect)

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจนำแนวทางทั้งหมดที่กำหนดมาใช้หรืออาจเลือกใช้ในบางแนวทางในการติดตามและประเมินผลก็ได้ โดยอย่างน้อยต้องสามารถประเมินความสอดคล้องและสามารถวัดความสำเร็จหรือความก้าวหน้าของแผน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการฯจะพิจารณา

๕.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

๑. แบบประเมินผลแผนพัฒนาใช้แบบรายงาน แบบที่ ๑ การประเมินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. แบบติดตามแผนพัฒนาใช้แบบรายงาน แบบที่ ๒ แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. แบบประเมินผลแผนพัฒนา ใช้แบบรายงาน ๓ แบบ คือ
  - ๓.๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
  - ๓.๒ แบบประเมินความพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กร อปท.ในภาพรวม
  - ๓.๓ แบบประเมินความพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กร อปท.ในแต่ละ ยุทธศาสตร์